

FROM SEED TO SEED

Educational films on seed production



MISIR

Mısır, tahıl ürünlerinin çoğu gibi Poaceae ailesinin bir üyesidir, tür adı ise *Zea mays*. Birkaç çeşit mısır vardır:

Zea mays saccharata, koçan tam olgunlaşmadan önce çiğ olarak veya suda haşlama ya da şzara yapılarak tüketilen şeker mısır'dır. Tohumlar kurudukça küçülür. Bu tür serin bölgelerde yetiştirilebilir.

Zea mays indentata, tohumu daha sert bir camsı tabaka ile çevrili nişasta bir çekirdekten oluşan atıdı mısır. Nişasta kışım olgunluklaştıkça küçülür ve ona adını veren keskin bir şekil oluşturur. Un yapımında kullanılır, hayvan yemi olarak da kullanılır bir çeşittir.

Zea mays indurata, yani sert mısır, atıdı mısırdan farklı olarak çok küçük nişasta bir çekirdeğe ve daha büyük bir camsı tabakaya sahiptir. Bu nedenle de esas olarak polenta yapımında kullanılır.

Zea mays microsperma veya *everta* cins mısır olarak bilinir; bu mısır çeşidi şstidinde patlar ve patlamış mısır olarak tüketilir.

M?s?r tek evcikliidir, yani ayn? bitki üzerinde erkek ve di?i çiçekler bulunur. Erkek çiçek veya püskül, gövdenin tepesinde bulunur. Di?i çiçek ise gövdenin orta k?sm?nda yer al?r; gelecekteki koçan? içeren ?i?kin k?s?md?r bu, d??ar?dan sadece m?s?r ipe?i görülür.

Her ipek, tozla?madan sonra koçanda bir tohum üretecek olan bir ovüle ba?l?d?r.

M?s?r allogamd?r, yani bir bitki di?erini döller. Ayn? zamanda da anemofildir, yani m?s?r polenlerini 10 km'den uzak mesafelere ta??yan rüzgar taraf?ndan tozla?t?r?l?r.

Rüzgar?n poleni düzgün bir ?ekilde ta??yabilmesi için m?s?rlar?n en az 3 s?ra olacak ?ekilde gruplar halinde ekilmesi gerekir. Tek s?ra olursa tozla?ma zay?f olacak ve koçanlar tam olarak dolgunla?mayacaktır.

Baz? bölgelerde m?s?r, üretilen yüksek miktarda polenin cazibesine kap?lan ar?lar taraf?ndan da ziyaret edilebilir. Bir bitki 18 milyona kadar polen üretebilir!

Çapraz tozla?may? önlemek için, iki çe?it m?s?r ekilecekse arada en az 3 km mesafe b?rak?lmal?d?r. Çal? çit gibi do?al bir bariyer varsa bu mesafe 1 km'ye dü?ürülebilir.

Bundan ba?ka, zamana yayarak izole etme yöntemini de kullanabilirsiniz. Ayn? bahçeye iki çe?it m?s?r, birkaç hafta arayla ekilir. Amaç, ilk çe?idin erkek çiçeklerinin polenlerini salma zaman?n?n di?er çe?idin di?i çiçeklerinin ortaya ç?k???yla kesi?mesini önlemektir. Aksi takdirde, çe?itler kaç?n?lmaz olarak çapraz tozla?acaktır.

Bu teknik için, çe?ide ba?l? olarak 55 ila 120 gün aras?nda de?i?en büyüme döngüsünün uzunlu?unu hesaba kat?n.

Üretim alan?n?z?n yak?nlar?nda büyük çapl? endüstriyel hibrit m?s?r tar?m? yap?lmaktaysa, yeti?tirmekte oldu?unuz m?s?r çe?idinin safl???n? korumak neredeyse imkans?zd?r. Bu durumda, elle tozla?ma tohum üretimi için tek çözümdür. Bu yöntem için s?ralar birbirinden biraz daha aral?kl? ekilmelidir, böylece aralar?nda yürümek için de yer kal?r.

Ya?mura dayan?kl? sa?lam ka??t po?etlere ihtiyac?n?z olacaktır.

M?s?r bitkileri 10 ila 14 gün boyunca çiçek açar. Elle tozla?ma süreci üç gün sürer.

?lk gün di?i çiçekler po?etlere konulacaktır. Bunu küçük koçanlardan ipek ç?kmadan hemen önce yapmal?s?n?z; e?er siz çiçekleri torbalamadan önce belirdiyse, geç kald?n?z demektir! Öncelikle minik koçan?n etraf?ndaki yapraklar?n tepe k?sm? kesilir, böylece ipekler daha belirgin bir ?ekilde ortaya ç?kacaktır.

Ard?ndan koçan po?ete konur ve po?et de taban?ndan tutturulur.

Eril çiçekler, anterlerin yani erkek organların mısırın başının dikey ve yanal saplarından çıkmaya başladığı üçüncü günün sabahı torbalanır.

Anterler hala yeşilse, torbalanma sonrasında gelişmeleri durabilir.

Torbalamadan önce, arılar veya rüzgar tarafından taşınmayabilecek diğer çeşitlerin polenlerini bitkilerin üzerinden silkeleyin.

Torba, sabah dökülen polenleri toplayacak şekilde takılmalıdır.

Çoğu polen, çiy kuruduktan sonra, öğle saatlerinden önce salınır.

Çiçeklere birkaç kez dokunarak polenlerin dökülmesine yardımcı olunur.

Elle tozlaşma aynı gün öğle saatlerinde yapılmalıdır zira öğleden sonra torbadaki polen çok fazla ısınabilir ve canlılığını yitirebilir.

Sabahın sonunda, günün en sıcak diliminden önce, polen toplamak için farklı torbalar açılır, polenler karıştırılır ve ardından bir koşanın üzerini örten torba açılır. Her iki gün içinde yaklaşık 3 ila 4 cm büyümüş olmalıdır.

Polen, dikkatle kalan ipeğin her tarafında bir fırça yardımıyla uygulanır. Koşan başına yaklaşık bir çay kaşığı polen uygulanması gerekir. Torba derhal koşanın etrafına kapatılır ancak gelişmesi için yeterli alan bırakılır.

Her, birkaç hafta boyunca polenlere açık olacağı için koşanların hasada kadar torbalarda bırakılması gerekir.

Mısır, bir yıl içinde koşan üreten tek yıllık bir bitkidir.

Tüketim için olan mısır ile tohumluk mısır aynı şekilde yetiştirilir.

Genel olarak, yabadsız çevreye uygun bir mısır çeşidi seçtiğinizden emin olmanız. İyi bir genetik çeşitliliği korumak için en az 50 bitki gerekir; 200 bitki yetiştirmek en iyisidir.

Tohum almak için, çeşit özelliklerine uygun gelişen ve seçim kriterlerini karıştıran bitkileri tercih edin: bu kriterler boyut, renk, sıklık, erkenci ya da geçici olması, koşanın boyutu ve yapraklarla ne kadar iyi sarmalandığıdır.

Koşanlar bitki üzerinde kuruyabilir.

T?rnakla bast?rd???n?zda art?k ?ekirdeklerde iz kalm?yorsa m?s?r olgunla?m?? demektir.

Daha sonra ko?anlar saptan toplan?r. Yapraklar ko?anlardan s?yr?l?r ve toplanan m?s?rlar kuru, iyi havaland?r?lan bir yerde saklan?r.

Ayr?ca bitkinin tamam? kesilerek kapal? bir yerde kurumaya b?rak?labilir.

Tohumluk ko?anlar, tanelerinin ?ekline, rengine, tane s?ralar?n?n say?s?na, dizilimlerine ve dokular?na g?re se?ilir.

Genetik çe?itlili?i korumak i?in tohumluk i?in kullan?lacak taneler ?ok say?da ko?andan kar???k olarak se?ilmelidir. Ayr?ca ?ekirdeklerin ko?an?n ortas?ndan al?nmas? tavsiye edilir.

Ko?anlar? ovalayarak tohumlar? ??karmak i?in eldiven giymeyi ihmal etmeyiniz.

Po?etin d???na yaz?ld???nda silinme riski bulundu?undan dolay?, her zaman po?etin i?ine t?r ve ?e?it adlar? ile tohumun al?nd??? y?l?n yaz?ld??? bir etiket koyun.

Tohumlar? birkaç g?n dondurucuda saklamak parazit larvalar?n? ?ld?recektir.

Patlak m?s?r, atdi?i m?s?r ve sert m?s?r tohumlar? be? y?la kadar filizlenebilir. Baz? durumlarda, bu s?re on y?la kadar uzat?labilir.

?eker m?s?r tohumlar? ise ?? y?la kadar ?imlenebilir. Tohumlar?n d???k ?s?da saklanmas?yla bu s?re uzat?labilir.

Longo mai

civique
forum.org